

GOVOR NA INAUGURACIJI SKULPTURE MARKA MARULIĆA

Osvaldo Rivera Riffo

UDK: 821.163.42.05 Marulić, M.: 73(83)

Poštovani prijatelji,

Ovaj Park, koji će u prosincu proslaviti 21 godinu postojanja, bio je pozornica velikih i nezaboravnih kulturnih događanja, zbog čega je postao istinskim središtem urbane kulture i pioninom otvorenim javnom okupljanju, kako u našoj državi, tako i u ostatku Južne Amerike. Takvim su ga oduvijek doživljavali i umjetnici i akademski stručnjaci.

U svom naručju naš Park danas čuva i izlaže djela najistaknutijih protagonista suvremene čileanske skulpture, a od vremena do vremena postaje koncertnom pozornicom najvišega međunarodnog dosega na kojoj su nastupali umjetnici kao što su istaknuta talijanska flautistica Andrea Griminelli ili čileanski pijanist Alfredo Peral te, nedavno, svjetski poznata čileanska sopranistica Cristina Gallardo-Domás. Jedanput godišnje ovdje se također okupljaju i najbolji svjetski majstori jazz-a.

Današnji dan, bez sumnje, bit će upisan zlatnim slovima u povijest ovoga Parka jer je riječ o jednom izuzetnom događaju. Prvi put naš Park prima djelo međunarodnog značaja u mjeri u kojoj je to našoj zemlji darovala Republika Hrvatska.

Ovo umjetničko djelo objedinjuje ne samo ljepotu autorova stila i izvedbe nego također predstavlja *hommage* osobi relevantnoj u svjetskim razmjerima, kao što je to bio humanist Marko Marulić.

Iako Hrvatska mnogim Čileancima možda predstavlja udaljeni svijet, treba istaknuti da je i njoj bliska latinska kultura; to je izravna posljedica njezina zemljopisnog položaja, koji ju je pretvorio u ono što se povijesnim jezikom označuje kao »raskrižje Europe«, odnosno u zemlju preko koje su prošle mnoge civilizacije, među kojima rimska, venecijanska, mađarska, francuska i bizantska.

Marko Marulić bio je učeni humanist koji je živio na prijelazu 15. i 16. stoljeća. Potjecao je iz lučkoga grada Splita, hrvatskog središta kulture i trgovine na dal-

matinskoj obali Jadrana, koji je danas grad prijatelj s čileanskim lučkim gradovima Antofagastom i Punta Arenasom. Brojna istraživanja, među kojima se ističu ona profesora Mirka Tomasovića, uglednog hispanista i znanstvenika iz Zagreba, pokazuju da je hrvatska književnost proizvela svoje prve zrele plodove upravo na području Dalmacije, u djelima Marka Marulića.

Njegovi traktati na latinskom, hrvatskom i talijanskom jeziku donijeli su mu zasluženu slavu u Europi onoga vremena. Ne čudi, dakle, što ga resi titula »oca hrvatske književnosti«, niti što je toliko čašćen zbog sadržaja svojih djela da ga se smatra osnivačem kršćanskog humanizma.

Dubina duhovnog sadržaja njegova moralno-poučnog djela u 15. i 16. stoljeću može se razumjeti pomoću primjera kao što su *Upućivanje u čestit život po primjerima svetaca* i *Evangelistar*. Utjecaj obaju ovih djela u specifičnom povijesnom trenutku Europe vidljiv je i iz slučaja Basela, gdje su sljedbenici Martina Luthera s velikom pomnjom i poštovanjem tiskali njegove edicije obasipajući ih pohvalama, i kasnije u Kölnu, gdje se mobilizirao čitav germanski Rim u borbi protiv novih religijskih struja, te napokon, kad su Markove knjige postale nezaobilazno štivo uz uzglavlja mučenika i nezamjenjivi priručnici najuglednijim misionarima.

Istinski kulturni utjecaj djela Marka Marulića možda može najbolje objasniti jednu od naših pogrješaka u promidžbenim materijalima Instituta, u kojima je spomenut kao nositelj Nobelove nagrade. Da je kojim slučajem u Markovo doba postojala ugledna nagrada slavnog Alfreda Nobela, nema sumnje da bi on bio jedan od laureata, i to ne samo na polju književnosti, nego i kao misionar mira.

Ova sadašnja počast Marku Maruliću i materijalna činjenica njegove nazočnosti u Čileu istinski nas je ganula, posebice što njegova pojava, njegova osoba i djelo sažimlju poruku humanizma, mira i zbližavanja između osoba i naroda, poruku nade u čovjeka, vjere u njegov smisao i snagu njegova duha.

A to je upravo ista svrha koju smo dali ovom našem Parku. Svako djelo postavljeno u njemu nosi poruku nade u čovjeka, u čovječanstvo. Lik Marulića i Hrvatske toj se nakani pribrajaju osnažujući njezin smisao.

U ovoj izuzetnoj prilici s nama je i hrvatski ministar kulture, uvaženi gospodin Božo Biškupić. Dopotovao je u našu zemlju da bi učvrstio veze istinskog prijateljstva s čileanskim narodom. Skulptura koju danas inauguriramo uobličuje ovu misiju u formi trajne materijalne i duhovne nazočnosti Hrvatske. Gledano iz dimenzije povijesti, u tome i jest najveći značaj kiparskih djela.

Gospodine ministre!

Čast mi je primiti ovaj vrijedan dar i naglasiti da je ovo djelo ujedno postumno priznanje njezinu autoru, hrvatskom umjetniku Vasku Lipovcu, koji uživa zaslužen priznanje u Vašoj zemlji i svijetu zahvaljujući svojoj bogatoj i briljantnoj umjetničkoj karijeri. To je rezultat široke diplomatske akcije gospodina

veleposlanika Borisa Marune, trenutačno odsutnog zbog bolesti, kojem želimo brzo ozdravljenje, i upornog nastojanja Vaše savjetnice gospođe Tuge Tarle.

Stalno prisutno nastojanje gospođe Tarle da tijekom njezina djelovanja u Čileu promiče hrvatsku kulturu donijelo je već prošle godine prve plodove realizacijom uspješne izložbe istaknute umjetnice i dizajnerice Denise Pecotić, koja je izlagala u galeriji u ovom istom Parku. Sada upornost gospođe Tarle doseže svoju najvišu točku ostvarenjem inicijative koja nas je ovog podneva ovdje okupila.

Ali od svega još je značajnija činjenica to što zahvaljujući vašoj potpori u Zagrebu, gospodine ministre, kao i naporu gospođe Tarle, ova veličanstvena skulptura predstavlja prvo djelo nečega što bi u budućnosti trebalo postati *međunarodnim* parkom skulpture.

Hvala vam gospodine ministre,

hvala gospođo Tarle.

Zahvaljujem u ime Čilea, u ime četvrti Providencia, u ime našeg Udruženja i našeg Instituta.

Santiago de Chile, 13. travnja 2007.

Instituto Cultural de Providencia
Osvaldo Rivera Riffo, direktor